

Київський національний університет
будівництва і архітектури
Кафедра мовної підготовки і комунікації

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Освітній рівень
G2	Технології захисту навколишнього середовища, ОНП «Технології захисту навколишнього середовища»	третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

«Затверджую»

Завідувачка кафедри

/ Світлана РУБЦОВА/ _____

Розробник силабусу

/ Алла КОБЗАР/ _____

СИЛАБУС

ОК.03. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО

(назва освітньої компоненти)

1) Статус освітньої компоненти: обов'язкова	
2) Контактні дані викладача: к. філол.н., доц.. каф. МПіК Кобзар Алла Юріївна, kobzar.liu@knuba.edu.ua, 066-445-79-20	
3) Пререквізити (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс): (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс): «Академічне письмо» на основі магістерського рівня вищої освіти	
4) Коротка анотація дисципліни: Курс орієнтований на формування високого рівня академічної культури, наукової грамотності та професійних комунікативних компетентностей, необхідних для успішної дослідницької та викладацької діяльності аспірантів. Його мета полягає у розвитку вмінь академічного письма й усного наукового мовлення, здатності продукувати й презентувати власні наукові ідеї відповідно до сучасних вимог національного та міжнародного академічного середовища. Особливий акцент робиться на: - засвоєнні жанрових особливостей академічного й наукового дискурсу (стаття, дисертаційне дослідження, анотація, тези, грантова заявка тощо); - удосконаленні навичок критичного аналізу, систематизації та інтеграції наукової інформації з різних джерел; - опануванні стратегіями ефективної роботи з науковими базами даних, цитування й оформлення бібліографії з дотриманням принципів академічної доброчесності; - формуванні навичок усної наукової комунікації – підготовки виступів на конференціях, наукових дискусіях, презентації результатів досліджень у професійному середовищі; - розвитку компетентностей командної роботи та міждисциплінарної взаємодії у наукових і проєктних групах; - здобутті досвіду планування та самоорганізації дослідницької діяльності, критичного оцінювання власних досягнень і результатів колег. Практична цінність курсу полягає у поєднанні розвитку мовних компетентностей із професійними навичками дослідника та викладача, що забезпечує інтеграцію аспірантів у сучасне наукове співтовариство й створює передумови для успішної наукової кар'єри в Україні та за її межами.	
5) Структура курсу:	
Загальна кількість кредитів ECTS	3
Сума годин :	90

Київський національний університет
будівництва і архітектури
Кафедра мовної підготовки і комунікації

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Освітній рівень
G2	Технології захисту навколишнього середовища, ОНП «Технології захисту навколишнього середовища»	третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

Вид індивідуального завдання	☐ есе; ☐ реферат; ☐ анотація або рецензія; ☐ аналітичний огляд літератури; ☐ презентація або доповідь; ☐ критичний аналіз наукового тексту; ☐ підготовка тез для конференції; ☐ укладання бібліографії за темою дослідження.
Форма контролю	залік

6) Зміст курсу:

Лекції:

Тема 1. Засади вищої освіти. Основні поняття, підходи і завдання курсу (2 год.)

- Система та структура сучасної вищої освіти: національні й міжнародні стандарти.
- Компетентнісний підхід у підготовці дослідників.
- Академічна культура як основа наукової діяльності.
- Цілі та завдання курсу: міждисциплінарний і практичний аспекти.

Тема 2. Академічна доброчесність і її порушення. Кодекси честі (2 год.)

- Поняття академічної доброчесності та її етичні засади.
- Основні види академічних порушень (списування, фабрикація, фальсифікація, самоплагіат).
- Міжнародні та українські практики унормування доброчесності.
- Кодекси честі університетів як механізм формування академічної культури.

Тема 3. Інтелектуальна власність і її порушення. Як формувати академічну культуру?

Плагіат (2 год.)

- Основи права інтелектуальної власності: авторське право, ліцензії Creative Commons.
- Види порушень прав інтелектуальної власності.
- Стратегії формування академічної культури в освітньому й науковому середовищі.
- Плагіат: визначення, види, шляхи виявлення та уникнення.

Тема 4. Наукове мовлення. Культура спілкування. Текст (2 год.)

- Особливості наукового стилю (точність, логічність, об'єктивність).
- Структура й логіка наукового тексту.
- Усна наукова комунікація: дискусія, наукова доповідь, публічний виступ.
- Етика й культура міжособистісного та професійного спілкування.

Тема 5. Мова ділових паперів. Мистецтво самопрезентації (2 год.)

- Види ділових документів у науковій та освітній практиці.
- Резюме, CV, мотиваційний лист як інструменти професійного розвитку.
- Вербальні та невербальні засоби самопрезентації.
- Техніки впевненої комунікації на співбесіді, конференції чи грантовому відборі.

Тема 6. Цитата. Покликання. Бібліографічний пошук (2 год.)

- Види цитат (прямі, непрямі, приховані) та їх функції у тексті.
- Система наукових посилань: APA, MLA, Chicago, ДСТУ.
- Бібліографічний пошук: Google Scholar, Scopus, Web of Science.
- Використання бібліографічних менеджерів (Zotero, EndNote, Mendeley).

Тема 7. Коректна робота з джерелами наукового дослідження (2 год.)

- Стратегії пошуку, відбору та аналізу джерел.
- Критична оцінка наукових матеріалів (peer-review, імпакт-фактор, цитованість).

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Освітній рівень
G2	Технології захисту навколишнього середовища, ОНП «Технології захисту навколишнього середовища»	третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

- Побудова бібліографічного огляду (literature review).
- Використання джерел для формування власної наукової позиції.

Практичні заняття

Тема 1. Плагіат у масовій культурі (2 год.)

- Приклади порушень авторських прав у музиці, кіно, літературі.
- Межа між цитуванням, реміксом і плагіатом.
- Аналіз резонансних скандалів у світовій культурі.
- Дискусія: чи можливий «добросовісний плагіат»?

Тема 2. Науковий стиль української мови: писемне мовлення (2 год.)

- Практика написання анотації та тез.
- Структура та мова наукової статті.
- Робота з дисертаційним текстом: вступ, методологія, висновки.
- Редагування й удосконалення власного наукового письма.

Тема 3. Науковий стиль української мови: усне мовлення (2 год.)

- Підготовка доповіді для конференції.
- Основи публічних презентацій (структура, візуальний супровід).
- Тренінг академічної дискусії: аргументація й контраргументація.
- Вправи з техніки мовлення та управління голосом.

Тема 4. Мова ділових паперів: мистецтво самопрезентації (2 год.)

- Написання резюме та мотиваційного листа для грантової програми.
- Підготовка CV для участі у міжнародних наукових проєктах.
- Усна самопрезентація: «elevator pitch» для науковця.
- Практичний тренінг: презентація себе та своєї теми дослідження.

Тема 5. Культура оформлення наукового тексту: цитування й покликання; укладання бібліографії (2 год.)

- Практика цитування за різними стандартами (APA, Chicago, MLA, ДСТУ).
- Створення бібліографії у Zotero / Mendeley.
- Виявлення та виправлення некоректних посилань у тексті.
- Оформлення списку використаних джерел для дисертації чи статті.

Індивідуальне завдання:

1. Аналітичне есе

Тема: «Академічна доброчесність як фундамент сучасної науки» або інша за вибором.

Мета: сформувати здатність критично мислити та аргументовано висловлювати власну позицію.

2. Анотація та рецензія на наукову статтю

- Вибір статті з профільного фахового чи міжнародного журналу.
- Аналіз структури, аргументації та наукової новизни.
- Рецензія у формі *peer-review*.

3. Бібліографічний огляд (*Literature Review*)

- Пошук і систематизація 15–20 наукових джерел з теми дисертації.
- Критичний аналіз і виявлення «research gap».
- Оформлення бібліографії за міжнародними стандартами (APA, MLA, Chicago, ДСТУ).

4. Практичне завдання з цитування та покликань

- Переписати текст із вбудованими цитатами, дотримуючись правил APA / MLA / Chicago / ДСТУ.

Шифр спеціальності	Назва спеціальності, освітньої програми	Освітній рівень
G2	Технології захисту навколишнього середовища, ОНП «Технології захисту навколишнього середовища»	третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

Виявити й виправити типові помилки цитування.
5. Написання наукової статті (фрагменту) - Підготовка частини наукової статті (вступ, постановка проблеми, висновки). - Редагування тексту відповідно до вимог журналів Scopus / WoS.
6. Підготовка усної наукової презентації - Виступ на тему власного дослідження (10 хв.). - Використання мультимедійних засобів. - Розвиток навичок публічної комунікації та відповіді на запитання аудиторії.
7. Розробка грантової заявки (або проєктної ідеї) - Вибір актуальної теми в межах дисертаційного дослідження. - Опис проблеми, мети, завдань, очікуваних результатів. - Оформлення заявки у форматі міжнародних грантових програм (<i>Horizon Europe, Erasmus+, НФДУ</i>).
8. Кейс-аналіз: плагіат у науці - Вивчення реального випадку академічної недоброчесності. - Аналіз наслідків для науки й репутації автора. - Розробка рекомендацій для уникнення подібних порушень
9. Академічний elevator pitch - Створіть відео до 2 хвилин з презентацією теми своєї дисертації. - Мета: навчитися презентувати себе й дослідження стисло та переконливо.
10. Інфографіка / науковий постер - Підготуйте постер у форматі конференції (A1). - Мета: розвиток візуальної комунікації в науці.
11. Аналіз міжнародних дисертацій - Порівняти структуру 2–3 докторських дисертацій (з різних країн). - Виявити спільні й відмінні риси, зробити висновки для власної роботи.
12. Міні-дослідження з відкритими даними - Використати відкриті наукові бази (наприклад, World Bank Data, Eurostat). - Побудувати 2–3 графіки й дати аналітичний коментар.
13. Академічний блог / популяризаційний текст - Написати невелику статтю для нефахової аудиторії («науково-популярний переклад» своєї теми). - Мета: тренування science communication.
14. Академічне інтерв'ю - Взяти інтерв'ю у викладача, науковця або практичного експерта з теми дослідження. - Підготувати аналітичний звіт.
15. Створення e-portfolio - Зібрати власні наукові здобутки (публікації, виступи, гранти, нагороди) у цифровому форматі (Google Sites / Notion). - Мета: формування академічної цифрової ідентичності.
7) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни: https://org2.knuba.edu.ua/enrol/index.php?id=4461